

ทำดีต้องได้ดี

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

เทศน์เช้า วันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๔๑

ณ วัดสันติธรรมาราม ต.คลองตากต อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ฟังไปแล้ว นี่ว่าทำความดีต้องได้ดีเด็ดขาด พระพุทธเจ้าสอนอย่างนั้นนะ ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ทำดีใจ เราถึงว่าตอนนี้ความดีจะให้ผลมาก พวกข้าราชการ พวกคนงาน ใจ พวกคนงานทำความดีไว้แล้วเวลาคัดออกเขาจะเอาคนดีไว้ก่อน ทำความดี เห็นไหม ความดีจะให้ผลใจ เวลาใครมาสายมาอะไร เวลาเอาออกพวกนั้นก็ออกก่อน

มีหลายคนพูดเลยว่าไปเห็นผลตอนนี้ ตอนนี้ใครทำความดีไว้มันจะให้ผลตอนนี้ ถ้าคนนี้เก้หน้อย เวลาออกนี่ให้ออกก่อน ตกลงก่อนเพื่อนใจ แล้วถ้าความดีจริง นี่ความดีโลก ความดีธรรมใจ ความดีของธรรมนะ ทำความดีได้ดีเด็ดขาดเลย เพราะความดีมันเป็นความสุขใจ ความดีพระพุทธเจ้าสอนนะ ไม่ใช่! ไม่ใช่!

บุญกุศล บุญอยู่ที่ครอบครัวนั้น ครอบครัวนั้นมีความร่มเย็นเป็นสุข ครอบครัวมีความยิ้มแย้มแจ่มใสเข้าหากัน ครอบครัวไหนมีแต่ความเร่าร้อน ถึงจะมีมากขนาดไหนมันก็ไม่ใช่บุญ มันเอาแต่ความเร่าร้อนมาให้ เงินเหมือนกับกองทัพภูเขา อยู่บนกองเงินกองทองถ้าเร่าร้อนก็ร้อน

นี่ก็เหมือนกัน เวลาเงินไหลเข้ามาเป็นความดีจอมปลอม ความดีจอมปลอมความดีแบบโลกใจ เวลาเงินเข้ามาสุดท้ายแล้วจะต้องให้ออเอ็มเอฟเข้ามาครอบงำ นี่ความดีที่กตใจ ระเบียบบอกว่าคนไทยเดือนกันไม่ได้ต้องให้เขามาเดือน ให้เขามาบีบคั้น นี่เวลาความดีใจ ถ้าความดีจริงถึงว่ามันเป็นนามธรรม เคาริต ความเชื่อถือ ถ้ามีความเชื่อถือนะความดีมันจะให้ผล

กลิ่นของศีลหอมทวนลม ความดีหอมทวนลม คนนี้ เด็กคนนี้ ผู้ใหญ่เขาเห็นเลยนิสัยดีเขาจะพูด เด็กบ้านนั้นนิสัยดีอย่างนั้น เห็นไหม หอมทวนลมใจ กระแสของลมปากมันจะบอกไปบ้านนั้นดีอย่างนั้น บ้านนี้ดีอย่างนี้ นี่กลิ่นของคุณงามความดีมันหอมทวนลม กลิ่นความหอม

ทั่วไปทางโลกมันหอมไปตามลม ลมพัดไป พอลมพัดไปมันก็หอมไป อันนี้หอมทวนลม หอมตลอดเลย นี่ความดีจริงใจ

ทำดีต้องได้ดี ความดีมันเป็นอยู่ภายในว่าบารมีธรรมไง การสะสมบารมีธรรม สะสมมาเป็นชาติๆ มันซบไป ซบไป พอออกมาเนี่ยสง่าราศีมันเกิดนะ มาเกิดในชาติปัจจุบัน คนเกิดมานี้ ดูอย่างในพ่อแม่เดียวกัน ในท้องเดียวกันสิ บางคนลักษณะดี ลักษณะไม่ดี เห็นไหม สง่าราศีมันออกมาเลยแหละ นี่การสะสมมา คุณงามความดีมันซบเข้าไปที่นั่น

ทำดีต้องได้ดี แต่ที่ทำดีแล้วยังไม่ได้ดีปัจจุบันนี้เพราะอะไร? เพราะเราหวังใจ ทำความดีแล้วเราคาดเราหมายว่าต้องเป็นอย่างนั้น ต้องเป็นอย่างนั้น แล้วมันไม่เป็นไปตามจริง พระพุทธเจ้าสอนว่าการทำคุณงามความดีเหมือนกับปลูกต้นไม้ ปลูกต้นไม้ไปแล้วหน้าทีของเราคือหน้าที่พรวนดิน รดน้ำ มันจะออกผลหรือไม่ออกผลเป็นหน้าทีของเขา แต่เราไปคาดหมายก่อน

การคาดหมายก่อนนี้เป็นตัณหา ความเป็นตัณหาไม่สมกับใจของตัวเอง ความไม่สมกับใจของตัวเอง ความเร่าร้อนอยากให้ผลออกก่อน อยากจะเร่งรัดให้ผลออกก่อนใจ ความเร่งรัดให้ผลออกก่อนนี้เป็นความทุกข์ทั้งหมดเลย ทั้งๆ ที่ว่าทำคุณงามความดีแล้วว่าจะได้ดีนะ แต่เราไปเร่งรัดความดีก่อน เราถึงร้อนใจ

ความดีนั้นจะให้ผล แต่เราไปเร่งรัดความดีก่อน เราไปเร่งรัด ความเร่งรัดนั้นเป็นตัณหา แล้วมันจะเผาตัวเอง แล้วเราก้ไปโทษว่าทำไมทำดีแล้วยังไม่ได้ดี ต้องได้ดี ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว เต็มขาด พระพุทธเจ้าว่าอย่างนั้น แต่การให้ผล ดูตัวอย่างต้นไม้ต้นหนึ่ง พันธุ์เดียวกัน ลงในสวนเดียวกันยังออกผลต่างกัน อยู่ที่ดิน อยู่ที่จังหวัด ทำดีกับบุคคลที่สมควรกระทำ

กาล เวลา บุคคล นี่ความดี เห็นไหม พระพุทธเจ้าสอนเข้าไปขนาดนั้นนะ นี่ที่ว่าศรัทธาให้เชื่อ อย่างที่เราว่าเมื่อกี้ การกระทำนี้เราเห็นด้วยหมดเลยนะ การที่จะไปวัดไปวา ไปอย่างนี้เพื่ออะไร? เพื่อจะให้เราเข้าไปในศีลใจ เกิดมานี้เราว่าเราเป็นชาวพุทธ ไปวัดทำไมทำอะไรไม่ถูกนะ นี่พิธีกรรม ถ้าเรารู้แล้ว เรารู้ เราเข้าใจ มันเป็นเครดิตของสังคม ว่าอย่างนั้นเลยนะ

สังคมนี่เจริญขึ้น สังคมนี่เข้าออกมา สังคมนี่เข้าหาศีล ๕ เข้าหาธรรม มันซกกันไปไง มันซกกันไป มันเป็นความดีของสภาวะ อย่างเช่นอาบัติของพระ ว่าทำไมอาบัติเป็นอาบัติคนเดียว

ทำไมอับดีร่วม เห็นไหม เป็นสภาวะบดบัง ความดีของบุคคล ความดีของสังคม ความดีของหมู่คณะ นี่มันชักกันไปไง มันอยู่ที่โคตัวนำฝูงไง โคนำฝูง พระพุทธเจ้าสอนนะคบบัณฑิต

อเสวนา จ พาลานํ ปณฺทิตานญฺจ เสวนา ให้คบบัณฑิต ไม่ให้คบคนพาล คบบัณฑิตนี้โคนำฝูงมันจะพาโคมันขึ้นฝั่งได้ ถ้าโคไม่ฉลาด สมัยก่อนข้ามน้ำเขาใช้โคมันจะพาข้ามน้ำ โโคไม่ฉลาดมันจะไปเดินอยู่กลางน้ำ แล้วมันจะเหนื่อยอ่อน แล้วมันจะจมน้ำตายหมดเลย โโคฝูงนั้นตายหมด เพราะหัวหน้าโคมันไม่มีความฉลาด ถ้าโคฉลาดมันจะตัดข้ามฝั่งขึ้นไป นี่สภาวะสังคมไง สังคมมีคนดี สังคมมีผู้นำที่ดีไง สังคมนั้นเจริญขึ้นไปเรื่อยๆ

นี่เป็นสภาวะ เป็นสังคมนั้น มันเป็นไปได้ถ้าสังคมนั้นดีขึ้น ทำดีต้องได้ดี แต่ต้องใช้จังหวะ ต้องใช้เวลา มันต้องออกไปตามธรรมชาติ ความเป็นไปไง ความเร่งรีบ ความเร่งรัดของเรา นี่สังคมเป็นอย่างนี้ เห็นไหม มันเป็นคนดีฉลาด ความดีไม่จริง พอความดีไม่จริง เราไปใช้ความดี เอาเงินจากอนาคตมาใช้ปัจจุบันก่อน แล้วไม่มีปัญญาใช้เงินอนาคตให้เขา แล้วเขาก็เร่งรัดมาไง เพราะอะไร? เพราะอยากจะมีวัตถุให้สมหน้าเขา มันเป็นไปได้ นี่คนไม่เท่ากัน

นี่วัฒนธรรมของแต่ละพื้นที่ วัฒนธรรมของแต่ละทวีป ในประเทศเดียวกัน ภาคต่างกันก็ วัฒนธรรมต่างกัน จะใช้เสรีนิยมหรือ? เสรีนิยมนี่เป็นเรื่องของกิเลสทั้งนั้นเลย เป็นการกระตุ้นกิเลส เป็นการกระตุ้นการใช้จ่ายไป เป็นการกระตุ้นให้สังคมเจริญไง การกระตุ้นอันนั้นเขาว่าเป็นเสรี เป็นเสรี ถ้าเสรีคนมีพื้นฐานอย่างเช่น ยุโรป อเมริกา เขามีการศึกษาแล้ว เสรีขนาดไหน เขาก็รู้จักขอบเขตของเขา แต่ถ้าคนไม่มีการศึกษาพอ คุณการได้มันมาใช้สิ เอาเงินของอนาคตมาใช้ก่อน แล้วมันยังไม่รู้ว่าปัจจุบันนี้จะเอาอะไรไปใช้เขาไง เห็นไหม

นี่ความดีไม่จริงไง ถึงบอกว่าความดีไม่จริงกับความดีจริงต่างกัน ก็เหมือนกันนี่แหละ เหมือนกับเราศึกษาศาสนา ศึกษาความเป็นจริง มันจะเห็นผลนะ ไม่อย่างนั้นเราคุณค่าของจิตใจ คุณค่าของใจ เราเห็นคุณค่าของใจ น้ำใจกินไม่หมดนะ น้ำอย่างอื่น น้ำในโลกนี้ น้ำท่วมโลกมันก็ยังเหือดแห้งไปได้ แต่คุณค่าของน้ำใจนะ ใจผู้ปฏิบัติพ้นแล้วนี่สามโลกธาตุนะ

ข้ามพ้นสามโลกธาตุเพราะอะไร? เพราะใจนี้เคยเกิดในสามโลกธาตุ กามภพตั้งแต่พรหมลงมา ตั้งแต่สวรรค์ลงมา กามภพ รูปภพ อรูปภพ ใจนี้เคยไปเกิด ใจนี้เคยไปอยู่ เช่นเราเคยอยู่โพธิธรรมใช้ไหม? เราเคยอยู่ที่นี้ เราไปอยู่กรุงเทพฯ เราไปอยู่เรื่อย เราย้ายที่อยู่ จิตนี้เวลาเกิดตายมันย้ายภพย้ายชาติไปเรื่อย ความเข้าใจในสามโลกธาตุ เวลาจิตมันพ้น มันพ้นทั้งสามโลกธาตุ

นี่น้ำใจใหญ่ขนาดไหน จักรวาลนี้แคบไป น้ำใจมากกว่า วัตถุใดๆ เล็กกว่าน้ำใจทั้งหมด เล็กกว่าใจทั้งหมดเลย ใจนี้ วัตถุขนาดไหน คุณก็เก็บได้หมด เข้ามาอยู่ในใจของเรา ถ้าเป็นสมบัติของเราเรารับรู้หมดเลย นี่ใจมีค่าขนาดนั้น น้ำใจ แต่มันเป็นน้ำธรรมใจ น้ำภายใน

ความเป็นไปภายในกับความเป็นไปภายนอก เราไปติดค่าความเป็นไปภายนอกถึงการใช้จ่าย ความพยายามจะให้มันเจริญทันเขาไป วัตถุทันเขาไป ทั้งที่มันไม่มีความจำเป็นใดๆ เลย บ้านเรือนไทย บ้านทรงไทย บ้านสูง บ้านโปร่ง อากาศโปร่ง ลมก็พัดถ่ายเท เราไปสร้างบ้านแบบเป็นกระต๊อบ เราไปสร้างบ้านแบบกล่องไม้ขีด แล้วมาคิดแอร์กันไง นี่ค่านิยม เห็นไหม พื้นที่ต่างกัน ความเป็นไปต่างกัน เราเห็นจากหนัง เห็นจากทีวีไป

นี่วัฒนธรรมมันพลิกพื้น เอาหนังมาก่อน เอาความเป็นอยู่ของเขามาก่อน แล้วเราก็อยากมีความเป็นอยู่แบบเขา แล้วเขาก็ส่งเครื่องอำนวยความสะดวกมาขายอีกทีหนึ่ง ทั้งๆ ที่เราลืมพื้นฐานของความเป็นอยู่ของชาวไทยหมด ได้ดูสูง น้ำผ่านมาน้ำไม่ท่วม ก็เลยไปปลุกท้องถิ่นซะ ให้ป่าแก้มันพัง ปีนึงหมดไปเท่าไร?

นี่วัฒนธรรมต่างกัน พื้นที่ต่างกัน อันนี้หรือมันมีบอกว่าเสรีนิยมก็เห็นด้วย ความเป็นเสรีเห็นด้วยนะ เพราะความเป็นเสรี แต่! แต่มันต้องสร้างคุณค่าของเราก่อน แล้วเวลาศาสนาสอนให้ความจริง ความเป็นจริงไป ทำดีต้องได้ดี แต่เพราะว่าผู้บริหารไม่ดีหนึ่ง กติกาไม่ดีหนึ่ง เห็นไหม ผู้บริหารไม่ดีไป เปิดช่องโหว่ไว้ไง เปิดช่องโหว่แล้วก็เอาตรงนี้เป็นตัวเร่งว่าเป็นเสรีๆ ต้องเปิดเสรี เสรีแบบมือใครยาวสาวได้สาวเอาสิ แต่สาวกันไปแล้วก็เป็นอย่างนั้น มันไม่เป็นธรรมจริงใจ ถ้าเป็นธรรมจริง ความเป็นธรรมจริงนี้ความเมตตาเผื่อแผ่ไป แต่มันจะลดน้อยลงไป

อาจารย์เล่าให้ฟัง สมัยก่อนทางอีสานไม่มีการค้าการขาย มีแต่การให้ทั้งหมด แต่มันเป็นไปไม่ได้นะ ถึงจุดหนึ่งก็ต้องเป็นธุรกิจ เห็นไหม นี่เสรีนิยมมันต้องมาอย่างนั้น เพราะเป็นการกระตุ้นความเจริญใจ เราไปเห็นคุณค่า ไปเห็นคนบ้านนอกนะ เห็นคนไม่มีของใช้ของสอย แล้วเราก็ไปทุกข์แทนเขา ทุกข์แทนเขาว่าต้องให้มี ต้องดึงสายไฟเข้าไปให้หมด

เดี๋ยวนี้วัฒนธรรมในชาวเขาทั้งหมดจะมีทีวีทั้งหมด ชาวเขาก็อยากใส่กางเกงยีนส์ ชาวเขาลืมความเป็นไปของตัวเองไปหมดแล้ว เห็นไหม นี่วัฒนธรรมมันจะกลืนไปหมดเลย กลืนไปหมดเลยก็เพราะว่าอันนี้แหละ เสรี ทีนี้เราไม่ได้ยื่นพื้นไว้ก่อน ดูอย่างชาวญี่ปุ่น อย่างเกาหลี ชาวนาจบปริญญาตรีทั้งหมด ชาวนาเขามีความรู้ไป แล้วนี่ชาวนาของเรามีความรู้ไหม? อันนั้น

เป็นอีกเรื่องหนึ่ง ความรู้อันนี้ เรียนปริญญาตรีมากกลับไปทำนา แต่ถ้าเป็นเรานี้ไม่ได้แล้ว เพราะว่าเรานี้คิดเลยว่ามันจะเสียบประมาณมาก งบประมาณนี้ลงทุนสูญเปล่า แต่ไม่คิดเลยว่า คนๆ นั้นมันมีความรู้กลับไปใช้ชีวิตชาวนาจะเป็นผู้นำชุมชนนั้น จะดึงชุมชนนั้นไม่ให้ใครครอบงำ ชุมชนนั้นอยู่โดยตัวของมันเองได้ไง นี่ความเป็นอยู่พอเพียงไง

มันต้องสร้างค่าขึ้นมาอย่างนี้สิ ต้องมีการลงทุนสิ แต่ไม่คิดอย่างนั้น พอลงทุนปั๊บจะเอาคืนเลยไง ลงทุนปั๊บจะเอาคืนเลย เชื้อเขาไง นี่เขามาถึงเขาก็หลอกข้างหน้าไง แต่ดินลยหมด พวกเราดินลยหมด แล้วเวลาจะล้มก็ล้มให้เห็นๆ นั่นละ

นี่ถึงบอกว่าทำดีต้องได้ดี แต่ความดีนี้จะให้ผลเอง ความดีใจ ความดีตรงไหน? ทีนี้ว่าทำดีแล้วไม่ได้ดี ทำดีแล้วไม่ได้ดีก็เสียใจ เสียใจแล้วทำไม่ได้ผล ให้ผลเด็ดขาด เด็ดขาดมาก